

Projekt Carlstad

- et udstillings- og formidlingsprojekt på Brønshøj Museum

Formål

Projektets overordnede mål er at få udstillingen om svenskekrigene 1657-60 på Brønshøj Museum rensat for skimmelsvamp, nytænkt og genopsat, så museet kan leve op til sit formål som en læringsmæssig ressource med særligt fokus på børn og unge. Projektet skal samtidigt sikre københavnske borgere adgang til udstillingen om denne skelsættende periode af Københavns historie - den eneste eksisterende om fæstningslejren Carlstad.

Baggrund

Fra januar 2007 er Brønshøj Museum blevet en del af Københavns Bymuseum med en ny formålsparagraf. Brønshøj Museum skal fokusere på børn og unge ved at opbygge en skoletjenestevirksomhed og med formidling af to overordnede emner: Forstædernes historie og svenskekrigene 1657-60.

Brønshøj Museum har til huse i en gammel Rytterskole-bygning fra 1723. I en nærværende liggende bunker fra 2. Verdenskrig befinder sig pt. udstillingen, "Carlstad", der omhandler svenskekrigene 1657-60. Her formidles historien om den svenske hærs indtagelse af Jylland og øer, og den dristige overgang over de tilfrosne Bælter på vej mod København. Fokus er imidlertid på den befæstede lejr "Carlstad" ved Brønshøj, hvor den svenske hær i knap to år slog sig ned under Københavns belejring. Her udviklede sig et parallelt bysamfund med omkring 30.000 indbyggere af forskellig nationalitet, samme antal som på daværende tidspunkt boede indenfor Københavns volde. Svenskekrigene resulterede blandt andet i tabet af Halland, Blekinge og Skåne samt enevældens indførelse i Danmark, ligesom Københavns borgere efter krigen tildelte særlige privilegier som tak for deres indsats under belejringen.

Der er nu blevet konstateret skimmelsvamp i både bunkeren og selve Carlstad-udstillingen, som derfor er blevet lukket for offentligheden. Det har medført, at museet i øjeblikket har lukket for publikum og skolebesøg. Samtidigt betyder det, at Brønshøj Museum har mistet sit udgangspunkt for samarbejdet med andre kulturinstitutioner i Danmark og Øresundsregionen om at markere 350-året for begivenhederne de kommende år.

Projektets målsætninger

På denne baggrund er projektets målsætninger at:

1. Nytænke, genopsætte og formidle en udstilling om svenskekrigene og Carlstad, herunder rensede dele af den eksisterende udstilling for skimmelsvamp
2. Udvikle undervisningsforløb og undervisningsmaterialer til folkeskolen og gymnasiet
3. Markere 350-året for begivenhederne under Københavns belejring i 2008 – 2010 i samarbejde med andre kulturinstitutioner i Danmark og Øresundsregionen

Projektbeskrivelse

Brønshøj museums fremmeste opgave er at være kulturformidler i forhold til børn og unge, og med en både formidlingsmæssigt og teknisk opdateret Carlstad-udstilling, gives mulighed for at udforske både historiske, kulturelle og sociale problemstillinger. Med

Brønshøj Museum • Projekt Carlstad

udvikling af undervisningstilbud til folkeskole og gymnasium om svenskekrigene vil museet ikke mindst understøtte Folkeskolens læseplan for faget historie, hvor undervisningen blandt andet skal omfatte ”krige og konflikter, der har haft betydning for Danmarks udstrækning og de nordiske landes indbyrdes forhold”. En udstilling med svenskekrigene som ramme, skaber grundlag for at formidle og debattere dagsaktuelle emner om samfundsforhold som identitet, politik, nationalitet, kulturmøder, krig, geografi og landegrænser. Tanken om at datidens problemstillinger øver indflydelse på aktuelle problematikker er nemlig ligeledes central i tilgangen til projektet, og her har museet en naturlig styrke som både historieproducerende og hverdagstokende institution. Med udarbejdelsen af undervisningsforløb, undervisningsmateriale samt etablering af et undervisningslokale, der kan være ramme om nytænkende og aktiverende museumspædagogik, vil vi skabe afsæt for refleksion over danske samfundsforhold, og deres forandring over tid.

Projektet skal sikre københavnske borgere indblik i en skelsættende periode af Københavns/Danmarks/Nordens historie gennem genetablering og formidling af en udstilling om svenskekrigene 1657-60 og svenskelejren Carlstad. For at sikre udstillingens aktualitet skal udstillingen nytænkes og formidlingsbearbejdes af Brønshøj Museums formidlingsinspektør. Ligeledes skal et tidssvarende udstillingskoncept udarbejdes i samarbejde med en udstillingsarkitekt. Ikke mindst med tanke på, at udstillingen skal fungere som platform for udviklingen af nytænkende museumsfaglig formidling til børn og unge. Relevante dele af udstillingen renses for skimmelsvamp af konservatorer. Herefter flyttes og nyopsættes udstillingen til bedre egnede forhold i museets bygning, da en del af udstillingens organiske materiale ikke tåler det fugtige klima i bunkeren. Bunkeren renses for skimmelsvamp, og kan på sigt oplagt anvendes til formidling af emner relateret til 2. Verdenskrig. For at kunne flytte udstillingens placering til selve museumsbygningen, er en istandsættelse af museumsbygningens entré, undervisningslokale og et udstillingslokale nødvendig. Synliggørelse af museets nye Carlstad-udstilling og de undervisningsrelaterede tilbud sikres ved produktion og opsætning af plakater og banner ved museet samt orientering via hjemmeside, ligesom informationsmateriale rettet mod folkeskole- og gymnasielærere distribueres til skoler og gymnasier.

Målet er, at den nye Carlstad-udstilling kan stå klar til at danne baggrund for de kommende års 350års markering af svenskekrigsbegivenhederne, herunder Københavns belejring.